

1475-о заседание, 19-21 септември 2023 г. (DH)

Права на човека

Н46-11 "Обединена македонска организация Илинден и други" срещу България (жалба № 59491/00)

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Относитими документи CM/Notes/1475/H46-11

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тази група дела се отнася до необосновани откази на съдилищата в периода 1999-2015 г. да регистрират сдруженията-жалбоподатели, основани на съображения за национална сигурност, защита на общественения ред и правата на другите (цели, насочени към „признаване на македонското малцинство“ и предполагаеми сепаратистки идеи) и на конституционната забрана за сдружения, преследващи политически цели, както и на неизпълнение на формалните законови изисквания (нарушения на член 11);
2. припомниха мерките, приети по-рано от българските власти, включително законодателните промени от 2018 г., с които се въвежда нова административна процедура за регистрация, публикуването на „Принципни позиции“ за длъжностните лица по регистрацията и наръчник за сдруженията, както и посланието на високо равнище относно изпълнението на тези дела в писмо на министъра на правосъдието от октомври 2021 г., но изразиха съжаление, че тези стъпки досега не са довели до привеждане на практиката на Агенцията по вписванията и съдилищата в съответствие с изискванията на Конвенцията;
3. отново изразиха съжаление, че въпреки приемането на Междинна резолюция CM/ResDH(2020)197 и последващите решения, повече от 17 години след първото окончателно решение в тази група, на сдруженията, целящи „постигане на признаване на македонското малцинство“, продължава да се отказва рутинно регистрацията главно поради по-широкия проблем с неодобрението на техните цели и същите се сблъскват с постоянната практика на органите да изтъкват нови основания за отказ в хода на многократните разглеждания на документите за регистрация;
4. като припомниха тясната връзка между изискваните индивидуални и общи мерки, призоваха властите да предприемат решителни действия, за да гарантират, че всяко ново искане за регистрация на сдруженията жалбоподатели или на сдружения с подобни цели се разглежда в пълно съответствие с член 11 от Конвенцията, що се отнася до формалните правни изисквания, които трябва да се прилагат по пропорционален, предвидим и последователен начин, с ясни указания за заявителите, ако е необходимо, както и по отношение на оценката на законността на целите на сдружението и средствата за тяхното постигане;
5. с интерес отбелязаха ангажираността на властите, включително факта, че са започнали допълнителни консултации с Отдела за изпълнение на решенията, и отбелязаха също, че те обмислят допълнителни мерки за повишаване на осведомеността, за да пояснят, че регистрацията на дадено сдружение не е равносилна на одобрение на неговите цели или изявления; призоваха ги обаче да конкретизират и разширят това намерение, като предприемат постоянни усилия за повишаване на осведомеността и редовно отправят послания на високо равнище, както към обществеността, така и към заинтересованите органи, за да пояснят, че тези решения не пораждат задължение за признаване на група лица като малцинство или задължение за автоматична регистрация, но означават, че не е възможно да се откаже регистрацията на основания, отхвърлени от Европейския съд, включително тези, свързани с целите на сдруженията; и че регистрацията на сдружения със сходни цели е дължима, ако те отговарят на пропорционални, предвидими и последователно прилагани формални изисквания;

6. настоятелно призоваха отново властите да приемат незабавно мерки за разширяване на задължението на Агенцията да дава указания за коригиране на регистрационните документи и да гарантират, че тя установява изчерпателно нередовностите на дадено заявление и документите към него, както се изисква от Междинната резолюция CM/CM/ResDH(2020)197 и последващите решения;

7. освен това подчертаха необходимостта съдилищата също така да идентифицират изчерпателно, доколкото е възможно, нередовностите на регистрационните заявления и документи, за да се преодолее негативната практика да се изтъкват нови основания за отказ, въпреки няколкото разглеждания на идентични (части от) документи; освен това приканиха властите да обмислят други мерки за осигуряване на предвидимост и последователност при прилагането на формалните изисквания;

8. с оглед на продължителната липса на осезаем напредък по отношение на индивидуалните и общите мерки, необходими за изпълнението на тези решения, приканиха председателя на Комитета на министрите да изпрати писмо до българския си колега, в което да подчертае необходимостта от намиране на бързи решения за пълно и ефективно изпълнение на задълженията, произтичащи от решенията на Съда по тези дела;

9. приканиха властите да предоставят информация по всички горепосочени аспекти до края на декември 2023 г. и решиха да разгледат отново тези дела на заседанието си във формат „Права на човека“ през март 2024 г.